

Jinsi ya kuzuia vifo kwenye shamba lako la mbuzi au ng'ombe

Ufugaji wa mbuzi unahusu uzalishaji na uzazi wa mbuzi hivyo ni muhimu kupunguza vifo.

Kupoteza mbuzi mmoja au watatu katika kundi la mbuzi 1000 ni jambo la kawaida, lakini inaonyesha kuwa kuna kitu kibaya kinatokea shambani kwa hivyo unapomfungua mbuzi, ni muhimu kujua sababu ya vifo. Wakati wa ufugaji wa mbuzi, ni muhimu kuwapa eneo kubwa la kufanyia mazoezi na malazi lakini malazi yawe na hewa ya kutosha.

Utambuzi wa wanyama wagonjwa

Fanya uchunguzi wa mara kwa mara wa wanyama. Unapojua jinsi mbuzi mwenye afya anavyoonekana, ni rahisi kutambua mgonjwa. Wanyama wagonjwa hawafanyi kazi, watakuwa na macho meusi, wanaweza kutokwa na machozi kutoka kwa macho, pua yenye jasho koti la ngozi na kutokwa na maji puani.

Mazoea ya usimamizi

Angalia wanyama kwa uangalifu kila asubuhi na jioni. Kuwatenga na kuwaweka karantini wanyama wanaoshukiwa kuwa wagonjwa. Hii ni muhimu kwa ufuatiliaji rahisi.

Hakikisha mifugo yako ina chanjo ya magonjwa matano hadi sita kila mwaka, hakikisha inapuliziwa kila wiki na dawa ya minyoo angalau mara moja kila baada ya miezi mitatu kwa mbuzi waliokomaa na mara moja kila wiki kwa watoto kwa sababu wanashambuliwa zaidi.